॥१६॥ उक्तएवार्थआदराद्भ्यस्यते नशक्रस्येति ॥१७॥१८॥ वर्ततेनचहीयते संवत्सरात्परमपीतिशेषः ॥ पुनःपुनरश्वमेधःप्रावर्ततेत्यर्थः ॥ तावत्पर्यंतमेकाश्वमेधदीक्षेत्यन्ये ॥ ॥१९॥इतिश्रीरामाभि०वा०उ० द्विनवतितमःसर्गः ॥ ९२ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ अथयज्ञार्थमागतेन वाल्मीकिना कुशलवयोरामायणगानेनियोगः ॥ वर्तमानेइति ॥ तथाभूते उक्तप्रकारे ॥१॥ एकांतेऋषिवाटानामितिपाठे समीपेइतिशेषः ॥ ऋषिसंघातइतिपाठे वाल्मीकिनासहागतोऋषिसमूहइत्यर्थः ॥ उटजानितिबहुवचनं बहु

वित्तार्थीलभतेवित्तंरत्नार्थीरत्नमेवच ॥ हिरण्यानांसुवर्णानांरत्नानामथवाससां ॥ १६ ॥ अनिशंदीयमानानांराशिःसमुपदृश्यते ॥ न शक्रस्यनसोमस्ययमस्यवरुणस्यच ॥ १७ ॥ ईदृशोदृष्टपूर्वोनएवमूचुस्तपोधनाः ॥ सर्वत्रवानरास्तस्थुःसर्वत्रैवचराक्षसाः ॥ १८ ॥ वासोधनान्नकामेभ्यःपूर्णहस्तादद्भुतं ॥ ईदृशोराजसिंहस्ययज्ञःसर्वगुणान्वितः ॥ संवत्सरमथोसाग्रंवर्ततेनचहीयते ॥ १९ ॥ इत्यार्षेश्रीम०वा०उ०द्विनवतितमःसर्गः ॥ ९२ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ वर्तमानेतथाभूतेयज्ञेचपरमाद्भुते ॥ सशिष्यआजगामाशुवाल्मीकिर्भगवानृषिः ॥ १ ॥ सदृष्ट्वादिव्यसंकाशंयज्ञमद्भुतदर्शनं ॥ एकांतऋषिसंघातश्चकारउटजान्शुभान् ॥ २ ॥ शकटांश्चबहून्पूर्णान्फलमूलांश्चशोभनान् ॥ वाल्मीकिवाटेरुचिरेस्थापयन्नविदूरतः ॥ ३ ॥ सशिष्यावब्रवीद्दृष्ट्वायुवांगत्वासमाहितौ ॥ कृत्स्नंरामायणंकाव्यंगायतांपरयामुदा ॥ ४ ॥ ऋषिवाटेषुपुण्येषुब्राह्मणावसथेषुच ॥ रथ्यासुराजमार्गेषुपार्थिवानांगृहेषुच ॥ ५ ॥ रामस्यभवनद्वारियत्रकर्मचकुर्वते ॥ ऋत्विजामग्रतश्चैवतत्रगेयंविशेषतः ॥ ६ ॥

शिष्यत्वात् ॥ शकटानन्नादिपूर्णान्फलमूलांश्चशोभनान् ॥ सर्वतोरुचिरेवाल्मीकिवाटेऽस्थापयन्नित्यर्थः ॥ रुचिरोभूदितिशेषइतिकतकव्याख्यानुसारीपाठोमृग्यःक्वचित् ॥ शकटैर्बहुभिःपूर्णैःफलमूलैश्चशोभनैः ॥ वाल्मीकिवाटोरुचिरःशोभयन्निवसर्वतः इतिपाठःसइत्यन्ये ॥ ३ ॥ शिष्यौ कुशलवौ ॥ ४ ॥ रथ्यासूपमार्गेषु ॥५॥ यत्रकर्म अश्वमेधयागइत्यर्थः ॥ ६ ॥